

DISSERTATIONES PHILOLOGIAE SCANDINAVICAE
UNIVERSITATIS TARTUENSIS

2

ANU LAANEMETS

Passiv i moderne dansk, norsk og svensk

Et korpusbaseret studie af tale- og skriftsprog

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK KIEL
- ZENTRALBIBLIOTHEK -

3

UNIVERSITY OF TARTU
PRESS

INDHOLDSFORTEGNELSE

Figurer og tabeller	11
1 Indledning	13
1.1 Afgræsning af emnet og afhandlingens formål	13
1.2 Forskningsspørgsmål	16
1.3 Opbygning	17
2 Tidligere forskning	18
3 Passiv	21
3.1 Definition af passiv	21
3.2 Form og struktur	24
3.2.1 Morfologisk passiv	25
3.2.1.1 Tempusparadigme	26
3.2.1.2 De manglende tempusformer	29
3.2.2 Perifrastisk passiv	33
3.2.2.1 Tempusparadigme	36
3.3 Afgrænsningsproblematik og grænsetilfælde	36
3.3.1 Passiv eller prædikativkonstruktion	36
3.3.2 S-verber med ikke-passiv betydning	39
3.4 Anvendelse og betydning af morfologisk og perifrastisk passiv	47
3.5 Sammenfatning	61
4 Metode og materiale	62
4.1 Metode	62
4.1.1 Korpusbaseret tilgang	62
4.1.2 Kontrastiv tilgang (i korpusbaserede undersøgelser)	64
4.1.3 Kvantitative og kvalitative analyser	67
4.2 Materiale	67
4.2.1 Genrebeskrivelse	70
4.2.2 Skriftsprogskorpusser	72
4.2.3 Talesprogskorpusser	74
4.2.4 Sammenfattende diskussion af korpusudvalget	78
4.3 Søgninger i korpusser og tagging af passivkonstruktioner	80
5 Kvantitative analyser	85
5.1 Overordnede frekvenser	88
5.2 Distribution af morfologisk og perifrastisk passiv	92
5.3 Tempusformer	96
5.4 Sammenfatning	99
6 Anvendelse af s-passiv og blive-passiv – generel vs. enkelt handling	101
7 Subjekt og Agentadverbial	112
7.1 Subjekt	112
7.1.1 Animate og inanimate subjekter	113
7.1.2 Passivkonstruktioner med formelt subjekt (Upersonlig passiv)	118
7.1.3 Passivkonstruktioner med foreløbigt subjekt	121

7.2	Agentadverbial	124
7.2.1	Agentadverbialets semantiske egenskaber	128
7.2.2	Obligatoriske agentadverbialer	135
7.2.3	Andre agent-lignende adverbialer ved passiv	137
8	Passiv som komplement til modalverber	141
8.1	Modalverber med passiv komplement	141
8.2	Skulle med passiv komplement	145
8.2.1	Analyse af danske eksempler med <i>skulle</i> + passiv	146
8.2.2	Analyse af norske eksempler med <i>skulle</i> + passiv	151
8.2.3	Analyse af svenske eksempler med <i>skulle</i> + passiv	153
8.3	Kunne med passiv komplement	156
8.3.1	Analyse af danske eksempler med <i>kunne</i> + passiv	156
8.3.2	Analyse af norske eksempler med <i>kunne</i> + passiv	160
8.3.3	Analyse af svenske eksempler med <i>kunne</i> + passiv	162
8.4	<i>Måtte</i> med passiv komplement	164
8.4.1	Analyse af danske eksempler med <i>måtte</i> + passiv	164
8.4.2	Analyse af norske eksempler med <i>måtte</i> + passiv	167
8.4.3	Analyse af svenske eksempler med <i>måste</i> + passiv	168
8.5	<i>Ville</i> med passiv komplement	170
8.5.1	Analyse af danske eksempler med <i>ville</i> + passiv	171
8.5.2	Analyse af norske eksempler med <i>ville</i> + passiv	174
8.5.3	Analyse af svenske eksempler med <i>ville</i> + passiv	175
8.6	Sammenfattende diskussion	177
9	Passiv i forskellige syntaktiske konstruktioner	179
9.1	Upersonlig passiv	179
9.2	Konstruktioner med foreløbigt subjekt	182
9.3	Reportativ passiv	185
9.4	Kompleks passiv	188
9.5	Sammenfatning	190
10	Leksikal-semantiske forhold	191
10.1	Sammenligning af verber kalde og gøre i s-passiv og blive-passiv ..	194
10.2	Nogle frekvente udtryksmåder	202
10.3	På grænsen mellem passiv og ikke-passiv	203
10.3.1	Den modale gruppe	204
10.3.2	Psykologiske reaktioner	214
10.4	Sammenfatning	221
11	Konklusion	222
11.1	Nogle forslag til fremtidig forskning	230
	Eestikeelne resümee	232
	Litteraturliste	241
	Bilag 1 Taggingsnøgle	249
	Curriculum vitae	250